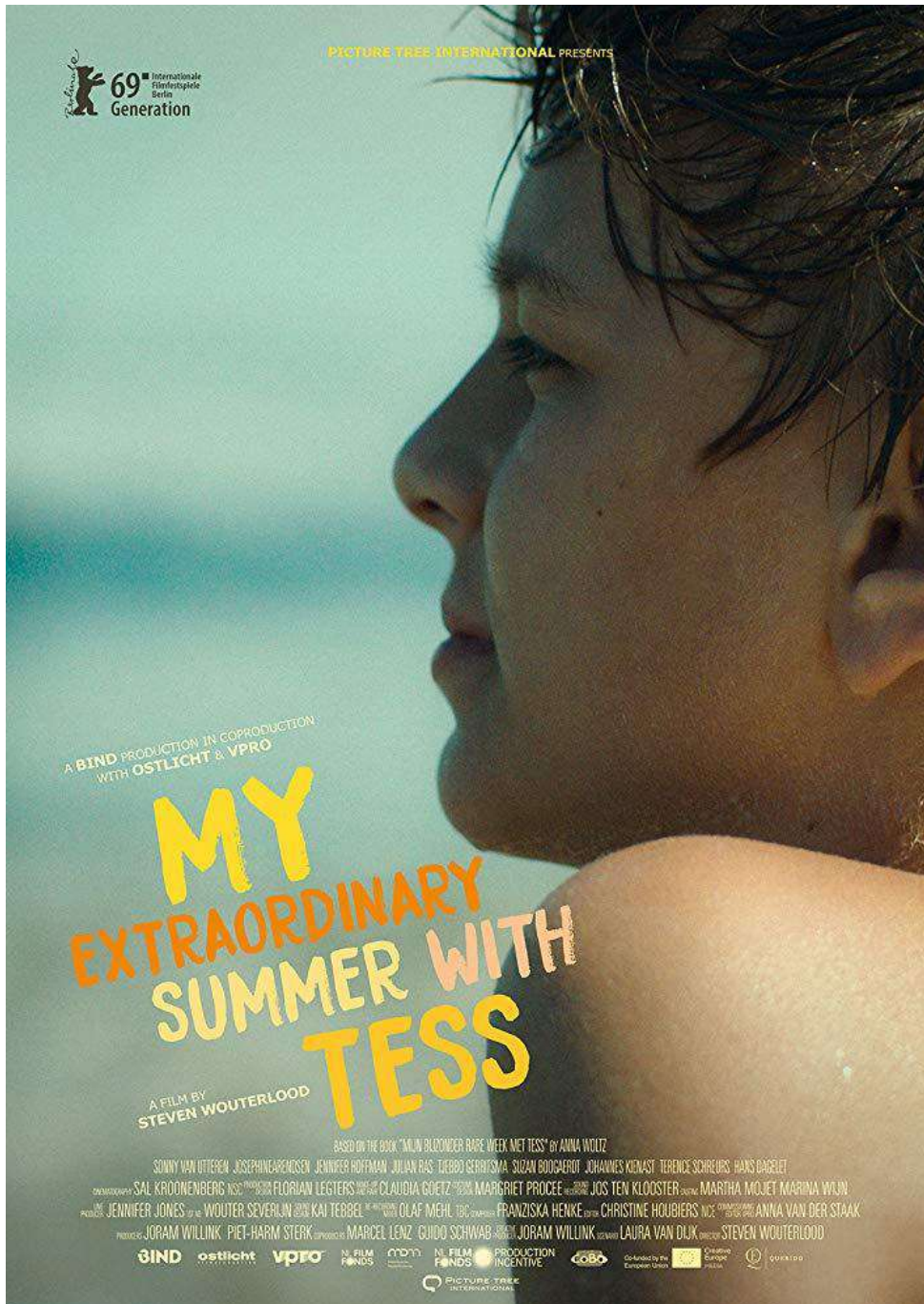

FUŠ – Film u školi Vam predstavlja film
MOJE NEOBIČNO LJETO S TESS

MOJE NEOBIČNO LJETO S TESS

(Mijn bijzonder rare week met Tess)

OSNOVNE INFORMACIJE

Zemlja i godina proizvodnje: Nizozemska, 2019.

Žanr: drama, obiteljski

Trajanje filma: 80'

Režija: Steven Wouterlood

Scenarij: Laura van Dijk prema romanu Anne Woltz

Kamera: Jip Hilferink, Janneke Hogenboom, Thijm Huybrechtse, Christiaan van der Knoop,...

Montaža: Christine Houbiers

Oblikovanje zvuka: Gregor Arnold, Ruben De Winther, Jos ten Klooster, Johannes Krause, Kai Tebbel, Mereijn van der Heijden,...

Glazba: Franziska Henke

Kostimografija: Metin Misdik

Šminka: Claudia Goetz, Bonnie-Rae Hulsma

Uloge: Sonny Coops Van Utteren, Josephine Arendsen, Tjebbo Gerritsma, Jennifer Hoffman, Julian Ras,...

Producenti: Joram Willink, Marcel Lenz, Maaike Neve, Guido Schwab, Piet-Harm Sterk,...

Hrvatska distribucija: ZFF

Najava filma: <https://www.youtube.com/watch?v=T6p1pnwSNms>

Prikladno za uzrast: IV. – VI. razred OŠ

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, biologija, zemljopis, sat razrednog odjela

Teme za raspravu: obiteljski film, drama, Nizozemska, upoznavanje, prijateljstvo, djetinjstvo, odrastanje, adolescencija, pustolovina, ljetni i ljetni praznici, obitelj i obiteljski odnosi, preispitivanje

Festivali i nagrade:

- **Berlinale IFF** (posebno priznanje žirija), svjetska premijera
- **New York IFF 2019**, oficijelna natjecateljska sekcija
- **KinoKino Zagreb**, nagrada publike
- **Kristiansd**, nagrada dječjeg žirija
- **Zlin FF**, nagrada Golden Slipper
- **Molodist**, priznanje žirija
- **Kaliningrad IFF**, nagrada Grand Prix

KRATKI SADRŽAJ

Kao najmlađe dijete u obitelji, Sama stalno proganja pomisao da bi mogao ostati posve sam. Tijekom ljetnih praznika koje provodi s obitelji počinje trenirati za predstojeću „samoću“. Na otoku upoznaje neobičnu djevojčicu Tess, koja ga ubrzo uvuče u svoje planove. Tess ima veliku tajnu i odlučila je kako joj samo Sam može pomoći ostvariti što je naumila. Zajedno se upuštaju u nezaboravnu ljetnu avanturu punu odvažnih i nesvakidašnjih zgoda. Osim neuobičajenih avantura koje će proživjeti na ljetnim praznicima, Sam će shvatiti važnost obitelji i uživanja u sadašnjosti. Ovo je prvi dugometražni film nizozemskog redatelja Stevena Wouterlooda. Radnja prati dječaka i djevojčicu na putu prema adolescenciji. Film je svjetsku premijeru doživio na ovogodišnjem Berlinaleu, a prikazan je i na Međunarodnom filmskom festivalu za djecu KinoKino na kojem je osvojio nagradu publike

REDATELJ

Steven Wouterlood (Utrecht, 1984.) nizozemski je redatelj, najpoznatiji po kratkometražnom dječjem televizijskom filmu *Anything goes*, s kojim je osvojio međunarodne nagrade: Emmy za dječji film, nagradu na Međunarodnom filmskom festivalu u Torontu (TIFF) te mnoge druge. 2016. godine Stevenov kratki film *Kings Day* također osvaja nagradu na TIFF-u i brojne druge nagrade u Kataru, Grčkoj i Indiji. Te iste godine Steven radi na svom sljedećem projektu zajedno s spisateljicom Margien Rogaar. Režirali su dječju TV seriju *Remi, Nobody's Boy*, temeljenu na romanu *Sans famille*, Hektora Malota, iz 1878. godine. Serija govori o siročetu Remiju i njegovom nevjerojatnom putovanju da pronađe svoju obitelj. Za ovu seriju Steven je dobio još jednu nominaciju za nagradu Emmy Kids Award, nominaciju za nagradu Prix Jeunesse te je osvojio nizozemsku nagradu Zilveren Krulstaart, za najbolji scenarij.

2019. godine Stevenov prvi dugometražni igrani film *Moje neobično ljeto s Tess* premijerno je prikazan na Berlinaleu i nominiran je za Kristalnog medvjeda za najbolji film.

Magazin Variety nazvao je Stevena *jednim od europskih filmskih stvaralaca koji će se pratiti*. Nakon premijere, film je prikazivan u kinima diljem Njemačke i Nizozemske.

RIJEČI REDATELJA

Kad sam bio mlađi sve se činilo tako jednostavno. No, kako sam odrastao sve više sam otkrivao da je svijet puno složeniji nego što sam smatrao. S vremenom, kao što se događa svima, suočio sam se s 'ozbiljnijim' stvarima u životu. Otkrio sam da je život prolazan i da čak odnosi za koje mislite da će trajati zauvijek, podliježu testu vremena te se stvari ponekad ispostave sasvim drugačije od očekivanog. Kada sam u svojim dvadesetima izgubio majku, bila je to jedna teška potvrda da ništa u životu nije sigurno. No, to me je također natjeralo da shvatim kako intenzivno život treba živjeti.

Prije tri godine, kada sam prvi put pročitao knjigu „Moj neobični tjedan s Tess“, Ane Woltz, odmah sam znao da je to priča za moj prvi dugometražni igrani film. To je topla pripovijest s predivnom mješavinom uzbuđenja, emocija i humora, pa nije ni iznenađujuće da je riječ o knjizi koja ima mnogo vjernih čitatelja u mnogim zemalja. Priča mi je bliska i veoma se prepoznajem u Samu, 10-godišnjem glavnom liku. Bio je pravi izazov prevesti knjigu u scenarij za film i učiniti priču više mojom. Vjerujem da smo uspjeli, posebice kroz sjajno djelo scenaristice Laure van Dijk u pisanju slojevite i pristupačne filmske skripte. Vjerujem da će se različite razine filma svidjeti široj publici, podjednako mladima i starima, kao i dječacima i djevočicama.

Filmska priča je realistična, htio sam stvoriti potpuno ljudske likove; složene pojedince s kojima učite voljeti i poistovjećivati se. Gotovo svi likovi su pomalo svojevljni. To je bio slučaj i u knjizi, ali mi smo malo pojačali naglasak na tu osobinu. Svi mi kao ljudska bića imamo svoje neobične osobine, i mislim da je divno i važno koristiti ovaj film kako bi prikazali da je neobičnost lijepa stvar koja svaku osobu čini jedinstvenom.

U svojim filmovima težim određenoj autentičnosti, osjećaju originalnosti i što je više moguće, pokušavam prikazati način na koji dijete gleda i percipira svijet. Također želim pokazati veličanstvenost krajolika i omogućiti ljudima da osjećaju da je Sam dio jedne veće cjeline. U jednom ćemo trenutku lebdjeti u zraku iznad njega i promatrati ga iznad otoka. Zatim ćemo se vratiti na zemlju i promatrati ljepotu prirode izbliza, gledajući na stvari i detalje iz Sameve perspektive.

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU

VIŠE O FILMU

Priča se odvija iz perspektive 10-godišnjeg dječaka Sama, čije nas pripovijedanje uvodi u sam film i filmsku radnju (osim što je glavni lik, on je ujedno i pripovjedač koji s gledateljima dijeli svoja promišljanja i znanja). Sam je s roditeljima i starijim bratom Jorreom na tjednom odmoru na otoku Terschelling. No, od samog početka, odmor ne teče idilično; Jorre je uganuo gležanj te ne može hodati, Samsova majka ima problema s migrenama, a maštoviti Sam, započinje s *treningom samoće*, koji će mu pomoći u slučaju da svi do kojih je stalo umru prije njega. Samsovo samovanje djelomično prestaje kad upozna neobičnu 11-godišnju djevojčicu Tess, kćer samohrane majke Ide, koja je medicinska sestra na otoku.

U početku se Tess čini naglom, neobičnom, pa čak i ne osobito simpatičnom. No, kako Sam (i gledatelji) saznaju razloge njezinog neobičnog ponašanja, postaje jasna njezina opsesija Hugom i Elise, atraktivnim mladim parom koji boravi u gostinjskoj kući njezine obitelji. U cijeloj toj situaciji Sam postaje (ponekad i ne svojevrijem) suučesnik u Tessinim nastojanjima da sazna je li Hugo njezin biološki otac.

Tijekom filma, Sam mijenja svoj stav o treningu samoće, posebice nakon jednog od najstrašnijih trenutaka u njegovom životu. Nakon što mu se noga zaglavi u moru te je ne može izvući pri dolasku nagle plime, u zadnji tren ga spašava stari čuvar plaže. Zahvaljujući njegovoj pomoći i razgovoru, Sam uviđa da je bitno provoditi vrijeme s obitelji, družiti se i stvarati lijepe uspomene.

Kako spletom okolnosti Tess biva obeshrabrena reći Hugu za očinstvo, Sam odluči uzeti sudbinu u svoje ruke i pomoći prijateljici. S obzirom da nakon razgovara s čuvarom plaže, Sam prepoznaje vrijednost obitelji više nego ikad prije, odlučuje otkriti Tessinu tajnu, unatoč njezinom protivljenju. Neposredno prije nego što je Hugo krenuo na brod, Sam mu govori istinu. Na trenutak Sam osjeća da je stvarno otišao predaleko i da će zauvijek izgubiti Tess. No na kraju ipak sve ispada bolje nego što je mogao zamisliti. Iako se trudio biti sam tijekom ljetovanja, Sam je na kraju sve zbližio. Tess je napokon upoznala svoga oca, a Sam se zbližio sa Tess. Sve što je Sam doživio na ovim praznicima naučilo ga je da od sada pa nadalje u potpunosti uživa i cijeni život.

LOKACIJA SNIMANJA

Film je sniman na izvornoj lokaciji, nizozemskom otoku **Terschellingu**. Ovo otočno mjesto, sa svojim pješčanim dinama, lelujavom trskom i iznenađujuće praznim plažama, čini se bezvremenskim. I sama radnja filma djeluje takva; ona obiluje bezvremenskim dijalozima, likovi mnogo vremena provode na otvorenom, mnogi se mogu poistovjetiti sa situacijama i likovima u filmu, a tehnologija, poput pametnih telefona, prijenosnih računala i Facebooka se spominje i koristi minimalno u filmu.

Fotografija otoka preuzeta sa stranice tripadvisor.com

Prizor iz filma

KNJIŽEVNA ADAPTACIJA

Film *Moje neobično ljeto s Tess* je filmska adaptacija književnog djela, jer se temelji na bestselleru nizozemske dječje spisateljice Anne Woltz iz 2015. godine. **Adaptacija književnog djela je prilagodba književnog djela (ili nekih njegovih dijelova) za drugu namjenu. U adaptaciji se djelo pretvara u drugi umjetnički oblik.** Književna djela se najčešće adaptiraju u kazališne komade ili filmove. U novije vrijeme popularnost kazališne adaptacije uvelike je zamijenila filmska adaptacija. **Filmska adaptacija je prilagodba književnog djela za izvođenje na filmu. Kod filmske adaptacije djelo mora biti preoblikovano kako bi se njegove književne komponente mogle zamijeniti filmskim komponentama.** Svi opisi okoline i vanjski opisi likova pretvaraju se u vizualne elemente filma, monolozi su najčešće prikazani kao akcije bez riječi (iako nekada narator iz knjige može postati narator i u filmu), a dijalozi postaju razgovori u filmu. Filmska verzija književnog djela zapisuje se u scenarij, zbog čega se književno djelo često mora kratiti i preoblikovati kako ne bi bilo previše dugo u svojoj filmskoj formi. **Kao i kod kazališne adaptacije, ni filmska ne smije narušiti dotadašnju vrijednost djela, ne smije mijenjati glavnu temu, karaktere likova, niti ideju književnog djela.**

Anna Woltz (London, 29. prosinca 1981.) je nizozemska spisateljica, koje je napisala 21 roman za mlade. Neki od njezinih romana su avanturističke priče za desetogodišnjake, dok su drugi uzbudljivi romani za mlade. Njezine su knjige prevedene na 13 jezika (engleski, njemački, francuski, slovenski, srpski, poljski, latvijski, estonski, norveški, danski, mađarski, japanski i tajvanski) te su osvojile su brojne nagrade. Woltzine knjige vole i djeca i odrasli. Mlađi čitatelji uživaju u uzbudljivim, smiješnim i ponekad ludim avanturama te zaljubljujivim likovima. Odrasli su pohvalili Woltz zbog lijepog pisanja, psihološke dubine likova i svježeg, šaljivog narativnog glasa. Teme koje su posebno bliske Woltzinom srcu jesu obiteljski odnosi, odrastanje i pitanje s kojim se ljudi moraju prije ili kasnije suočiti: *kako ću to učiniti?* Nekoliko njezinih romana govori o mladim likovima koji otkrivaju da se njihovi roditelji ne razlikuju od svih ostalih ljudskih bića: ponekad čine pogreške, a ponekad nemaju pojma što učiniti. I upravo prihvaćanje takvih stvari čini dio odrastanja.

Anna Woltz

Naslovnica romana "Moj neobični tjedan s Tess"

FILMSKI ROD I ŽANR

Ovaj film je po svome rodu igrani, po trajanju dugometražni, a po žanru obiteljska drama. **Dramski film (drama) je filmski žanr koji ponajviše ovisi o unutarnjem razvoju realističnih likova koji se suočavaju s emocionalnim temama. Okosnica drame je radnja koja je obilježena sukobom.** Sukob u ovom smislu obuhvaća širok spektar značenja: od izravnih tjelesnih obračuna (obračuna raznolikim oružjem s potencijalno kobnim posljedicama), preko svađa (dijaloških, verbalno-gestualnih sukoba) pa do psihičkih borbi koje ljudi mogu voditi s bogovima, sa svojom egzistencijalnom situacijom, sa savješću, sa svojim i tuđim nazorima koji ih nagone ili sputavaju itd. Dramske teme stavljaju likove u sukob s njima samima, drugima, društvom pa čak i prirodnim fenomenima. **Upućivanje na sukob upozorava na činjenicu da su nam zanimljive (uglavnom i autorima i gledateljima) one radnje i zbivanja u kojima se javljaju neki nesvakidašnji problemi koji ugrožavaju sudionike zahvaćene njima.** Osim sukoba, bitnu ulogu u drami ima i nošenje s problemom te nam ono privlači pažnju i čini zbivanja u filmu vrijednim gledanja i interpretiranja. **Dramska radnja je ujedno i priča vrijedna pričanja i predočavanja.**

Ovaj filmski žanr u suprotnosti je s akcijskim filmom, koji se oslanja na dinamičnu akciju i fizički sukob, ali i na površnu karakterizaciju. **Svi filmski žanrovi mogu uključivati dramske elemente, ali najčešće se filmovi koji se smatraju dramskim fokusiraju uglavnom na dramu glavnog sukoba.** Dramski film uključuje veliki spektar podžanrova, kao što su: povijesna, kriminalistička, romantična, biografska, humorna ili obiteljska drama te tragedija ili melodrama.

Obiteljski film je žanr koji sadrži prikladan sadržaj za mlađe gledatelje. Dok priča može privući mlađu publiku, postoje sastavnice filma usmjerene prema odraslima – poput duhovitih šala i humora.

PREDADOLESCENCIJA I ADOLESCENTSKA DOB

Glavni likovi u filmu su predadolescentske dobi. **Predadolescencija je razdoblje u životu djeteta neposredno prije nego što uđe u adolescenciju/pubertet.** Vremenski se podudara sa školovanjem u višim razredima osnovne škole. **Adolescencija je razdoblje sazrijevanja kroz koje se dijete priprema za odraslu dob.** Intenzivne fizičke, seksualne, emocionalne, psihosocijalne i kognitivne promjene s kojima se adolescent susreće čine ovo razdoblje vremenom zbunjenosti, ali i otkrića. Adolescenti korak po korak napuštaju sigurnost djetinjstva i preuzimaju odgovornosti odraslih. **Razdoblje života između djetinjstva i odrasle dobi traje 8 do 10 godina. Počinje pubertetom, a završava prestankom rasta i razvoja oko 20-e godine života.** U tom razdoblju života stječe se fizička, psihička, socijalna i emocionalna zrelost. Najburnije razdoblje adolescencije je između 14. i 17. godine. U adolescenciji se događaju najljepši trenuci stjecanja samostalnosti, ali i vjerojatnost skretanja prema ovisnosti jer u želji da postanu brzo odrasli, adolescenti će isprobati razne izazove.

Odnos adolescenata i njihovih roditelja, učitelja i drugih značajnih odraslih osoba u njihovom životu može biti ispunjen nerazumijevanjem i sukobima. U potrazi za svojim identitetom i samostalnošću, adolescenti mogu biti skloni pobunama prema odraslima, posebice roditeljima, koje često vide kao osobe koje ih nasilno zadržavaju u djetinjem dobu, govoreći im što da čine i ograničavajući im slobodu. Biti roditelj adolescenta ponekad je jednako izazovno životno iskustvo kao i biti adolescent. Ambivalencija adolescenta prema roditelju, koja proizlazi iz podvojenosti između potrebe za podrškom i sigurnošću te rastuće potrebe za nezavisnošću, čest je izvor zabrinutosti i zbunjenosti roditelja. Suočavanje s promjenama koje adolescente približavaju prema odrasloj dobi čine adolescenciju razdobljem u kojem se odnos djeteta i roditelja nepovratno mijenja i raste. Iz promjena u ravnoteži koja je do tada postojala u obitelji, mogu proizaći brojna pitanja te osjećaj zbunjenosti, zabrinutosti i frustracije. Suočavanje s adolescencijom zna biti otežano očekivanjima roditelja te zbog društvenih stavova o adolescenciji kao periodu neizbježnog buntovništva, padanja pod utjecaj društva i rizičnog ponašanja.

Nekoliko faza adolescencije:

- **predadolescencija** (10 – 12 godina) – poklapa se s početkom puberteta u djevojčica
- **rana adolescencija** (12 – 14 godina) – poklapa se s početkom puberteta u dječaka
- **adolescencija u užem smislu** (14 – 16 godina)
- **kasna adolescencija** (16 – 18 /20) godina

Pubertet je dio adolescencije obilježen razvojnim procesima koji rezultiraju spolnom i reproduktivskom zrelošću. Četiri su karakteristike puberteta:

- intenzivni fizički rast i razvoj
- seksualna identifikacija

- nalaženje vlastitog identiteta
- oslobađanje od autoriteta roditelja

Pubertet označava biološke promjene koje se počinju javljati u dobi od 11/12 godina, dok adolescencija primarno predstavlja mentalni i socijalni fenomen koji se manifestira kroz cijeli niz psiholoških promjena te se vremenski podudara s pubertetom.

PITANJA I ZADACI ZA UČENIKE/CE

Nakon gledanja filma i emocionalne stanke učenika, nastavnici/ce bi trebali izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz film, poput obiteljskog filma, drame, adaptacije književnog djela, Nizozemske, upoznavanja, prijateljstva, djetinjstva, odrastanja, adolescencije, pustolovine, ljeta i ljetnih praznika, obitelji i obiteljskih odnosa, preispitivanja i slično. Potom je potrebno upitati učenike/ce kako ih se dojmio film, što im se sviđjelo u filmu, a što nije, je li im priča bila zanimljiva te da li bi ga preporučiti svojim prijateljima i prijateljicama. Nakon što iznesu svoje doživljaje, uslijedila bi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje nameće ovaj film, s time da nastavnici/e pitanja i zadatke trebaju prilagoditi ovisno o dobi učenika/ca.

- Kako počinje film? Što je najavna špica, a što odjavna špica? Kako se trebamo ponašati u kinu tijekom odjavne špice?
- Kojeg je filmskog žanra ovaj film? Definirajte ga.
- Na kojoj lokaciji je sniman film? Je li lokacija izvorna ili studijska? Pokažite državu na karti kojoj ta lokacija pripada.
- Opišite krajolik u filmu.
- Što je adaptacija književnog djela?
- Tko je pripovjedač u filmu? Vidimo li u kadru pripovjedača ili ga samo čujemo?
- Tko je glavni junak filma? Možete li ga okarakterizirati?
- Koja pitanja muče Sama? Čega se boji? Zašto „trenira samoću“?
- Što se dogodilo Samovu bratu Jorreu? Tko se još u filmu ozlijedio i kako?
- Kako su se upoznali Sam i Tess? Opišite scenu. Kakav je njihov odnos?
- Koliko godina imaju glavni likovi?
- Što je predadolescencija i adolescentska dob? Kada ona nastupa?
- Što je pubertet?
- Zašto Sam isprva misli da je Tess zaljubljena u Huga i kako će to utjecati na Tessin i Samov odnos?
- Tko je zapravo Hugo? Kako to saznajemo i kada?
- Kako je Tess zaključila da je Hugo njezin otac?
- Tess odlučuje reći Hugu da joj je on otac na sajmu. Zašto odustaje od svog nauma? Opišite scenu.
- Tko je spasio Sama kad je zapeo u pijesku? Zašto je taj lik važan? Koju je životnu lekciju Sam od njega naučio? Kako će ta životna lekcija utjecati na rasplet radnje? Što je Sam učinio?
- Koja je pouka filma? Što trebamo skupljati da bismo živjeli ispunjen život?
- Zašto su važni drugi ljudi u našim životima? Može li čovjek biti sam ili je čovjek društveno biće? Koja je razlika između samoće i usamljenosti?
- Zašto Sam odlučuje da više ne treba trenirati samoću?
- Koja je tema ovog filma?

- Kako vas se dojmila gluma u filmu? Da li vam se čini da su glavni likovi takvi i u stvarnom životu? Djeluju li vam prirodno? Kako biste ocijenili njihovu glumu? Radi li se o dobrom ili lošem odabiru glumaca za uloge? Obrazložite svoje mišljenje.
- Kako film završava? Je li vas iznenadio kraj filma?
- Prikazuje li film realne situacije? Obrazložite.
- Koji vam je prizor bio najupečatljiviji ili najnapetiji?
- Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite filmsku kritiku.
- Napišite u obliku sinopsisa kako bi iz vaše perspektive mogao izgledati nastavak ovog filma. Kakav je odnos Tess razvila s Hugom, a kakav sa Samom?
- Napišite sastavak na temu „Trebamo skupljati što više uspomena s drugim ljudima“.
- Intervjuirajte svoje prijatelje o njihovim najdražim uspomena te ih potaknite na to da se prisjete jesu li te uspomene doživjeli sami ili s drugim ljudima.

IZVORI

- http://kinokino.hr/wp-content/uploads/2019/02/Moje-neobicno-ljeto-s-Tess_KinoKino_urucak.pdf
- https://www.imdb.com/name/nm2060498/bio?ref =nm_ov_bio_sm
- <https://variety.com/2019/film/reviews/my-extraordinary-summer-with-tess-review-1203141777/>
- <http://picturetree.mediaflare.de//media/uploads/84/e4d1fcc19eb65536106c351160642888.pdf>
- <https://annawoltz.nl/english/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Terschelling>
- <https://www.lektire.hr/adaptacija-knjizevnog-djela/>
- <http://www.filmsite.org/dramafilms.html>
- www.hfs.hr/nakladnistvo_zapis_detail.aspx?sif_clanci=554
- <http://www.poliklinika-djeca.hr/aktualno teme/adolescencija-%E2%80%93-izazovi-odrastanja/>

Rezervacije termina i dodatne informacije: Alice Borina, koordinatorica FUŠ-a
099 493 8354 / fus@kinovalli.net

Filmska ponuda i dodatne informacije: Tanja Miličić, voditeljica Kina Valli
052 222 703 / info@kinovalli.net

Edukativni materijali: Tamara Zec

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika/ica, učitelja/ica i profesora/ica. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu:

Studeni 2019.